

Handläggare
Moa Almerud
Telefon: 08-50831913

Till
Kulturnämnden
2024-02-20

Inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter (KS 2023/444)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Sammanfattning

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn som visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras. Med utgångspunkt i översynen föreslår stadsledningskontoret att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen.

Kulturförvaltningen anser att ett stadsgemensamt råd för nationella minoriteters rättigheter har goda förutsättningar att fylla en viktig och samordnande funktion för de nationella minoriteternas inflytande i frågor som berör olika delar av stadens verksamhet.

Kulturförvaltningen har följande synpunkter och medskick inför inrättandet av kommunstyrelsens råd:

- Staden bör bidra till en varierad sammansättning.
- Staden bör fånga upp även dem som inte är med i föreningar.
- Staden bör skapa former för samverkan mellan rådet och forskare/sakkunniga referenspersoner.

Kulturförvaltningen
Kulturstrategiska staben

Askebykroken 13
Box 8100
163 08 Spånga
Växel 08-50831900
Fax
kultur@stockholm.se
<https://start.stockholm>

Bakgrund

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk.

Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller. Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering, i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet och föreslå arbetsätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag för stadens utvecklingsarbete. Översynen har utförts genom att samla in synpunkter från stadens samrådsrepresentanter, både genom dialog på samråd samt genom skriftliga synpunkter. Stadens samordnare för arbetet med nationella minoriteter på stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar har också inkommit med förslag på utveckling av samrådsstrukturen. Översynen visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras.

Med utgångspunkt i översynens resultat föreslår stadsledningskontoret att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Bedömningen är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter. Bedömningen är också att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd. Ledamöter för rådet föreslås ersättas med sammanträdesarvode samt ersättning för förlorad arbetsinkomst om de inte redan arvoderas av sin förening. Vid inrättande av ett nytt råd som detta ska dess funktion utvärderas efter två år

Ärendet

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen ombetts att besvara en remiss av Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande om att inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter samt på Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben på kulturförvaltningen, i samverkan med medlemmarna i förvaltningens arbetsgrupp för nationella minoriteters rättigheter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen delar bilden att antalet samråd i staden hittills varit många och inte tillräckligt koordinerade samt att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande kan förbättras och tydliggöras. Kulturförvaltningen anser att ett råd för nationella

minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen har goda förutsättningar att bli en viktig och samordnande funktion för de nationella minoriteternas inflytande i frågor som berör olika delar av stadens verksamhet. Ett råd där ledamöterna får ersättning för sitt arbete kan också ge de nationella minoriteterna en starkare röst med högre legitimitet än dagens samråd.

Kulturförvaltningen har följande synpunkter och medskick inför inrättandet av kommunstyrelsens råd:

Staden bör bidra till en varierad sammansättning

Kulturförvaltningens erfarenhet av referensgrupper är att det är positivt med en varierad representation av exempelvis ålder, kön och erfarenheter. Detta, samt att gruppmedlemmarna sitter på tidsbegränsade mandat, bidrar till att fler perspektiv synliggörs. Representanter för de nationella minoriteterna i rådet ska enligt instruktionen nomineras av de nationella minoriteternas föreningar inom civilsamhället. För att bidra till en varierad sammansättning av ledamöter är det viktigt att staden når ut brett med information om nomineringsförfarandet inom civilsamhället.

Staden bör fånga upp även dem som inte är med i föreningar

En utmaning med rådet är att de som ska företräda de nationella minoriteterna måste vara med i en förening. Det är kulturförvaltningens erfarenhet att många av stadens invånare som tillhör de nationella minoriteterna inte är aktiva i föreningar. Det är viktigt att staden hittar vägar för att fånga upp även dessa personers åsikter och perspektiv genom andra samverkansformer och genom information till allmänheten. Exempelvis kan de öppna samråd, som Stadsledningskontoret föreslår, fylla en viktig kompletterande roll. Olika samverkansformer kommer att behövas både på stadsövergripande nivå och hos enskilda förvaltningar, för att få inspel från personer inom de nationella minoriteterna som inte är föreningsaktiva och från personer med kompetens och/eller erfarenhet inom specifika sakområden. Även här kan det finnas behov av någon form av stadsövergripande samordning för att inte belasta samma personer onödigt mycket.

Staden kan skapa former för samverkan mellan rådet och forskare/sakkunniga referenspersoner.

Kulturförvaltningen har genom tidigare uppdrag goda erfarenheter av referensgrupper bestående av såväl representanter för föreningar, privatpersoner från de nationella minoriteterna och forskare som har förtroende inom grupperna. Denna typ av sammansättningar har lett till intressanta samtal och utbyte av perspektiv. Kanske vore det möjligt att ha en expertgrupp eller sakkunniga referenspersoner knutna till rådet som rådet kan kalla in för att få ett breddat perspektiv kring specifika frågor.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegen
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Remiss av KS 2023/444 - Inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter
2. Förslag till Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteter rättigheter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2024-02-09
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2024-02-08